

نماز جمعہ

از منظر قرآن و سنت نبوی

تالیف:

سید منصور شرفی

انتشارات امام ربانی

سرشناسه	:	شرقی، منصور
عنوان و نام پدیدآور	:	نماز جمعه از منظر قرآن و سنت/ سیدمنصور شرقی.
مشخصات نشر	:	مربوان: امام ربانی، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	:	۷۰ص.
شابک	:	978-600-6962-08-5
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
موضوع	:	نماز جمعه
موضوع	:	نماز جمعه -- احادیث اهل سنت
موضوع	:	نماز جمعه -- جنبه های قرآنی
رده بندی کنگره	:	BP۱۸۷/۱۳۹۳۵ ۸ن۴ش/
رده بندی دیویی	:	۳۵۳/۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی	:	۳۵۶۷۱۸۸

انتشارات امام ربانی

نماز جمعه از منظر قرآن و سنت

✓ نام کتاب:	نماز جمعه از منظر قرآن و سنت
✓ مؤلف:	سید منصور شرفی
✓ نوبت چاپ:	اول؛ ۱۳۹۳
✓ تیراژ:	۱۰۰۰ جلد
✓ تعداد صفحه و قطع:	۶۴ صفحه‌ی رقعی
✓ ناشر:	انتشارات امام ربانی

قیمت: شابک: ۵-۰۸-۶۲۶۹-۶۰۰-۹۷۸

ISBN: 978 - 600 - 6269 - 08- 5

۳۰۰۰ تومان

فهرست

۷	مقدمه
۱۱	تعریف نماز جمعه
۱۳	فلسفه‌ی گردهمایی جهت برگزاری نماز جمعه
۱۵	فضیلت نماز جمعه در کلام خداوند جل‌شأنه
۱۹	چرا نماز جمعه بر هر تجارتی مقدم است
۲۳	فضایل نماز جمعه از کلام رسول مکرم اسلام ﷺ
۳۱	نماز جمعه واجب است
۳۴	نخستین نماز جمعه
۳۷	سنت‌های روز جمعه و نماز جمعه
۴۱	شرط‌های نماز جمعه
۴۹	اولین خطبه‌ی نماز جمعه‌ی پیامبر ﷺ
۵۳	روایاتی دیگر در خصوص فضیلت جمعه
۶۳	منابع

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقدمه

الْحَمْدُ لِلَّهِ وَكَفَى وَسَلَامٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى
عبودیت و پرستش خداوند وظیفه‌ی همه‌ی مخلوقات است،
همان‌طوری که خداوند سبحان می‌فرماید:

﴿سَبِّحْ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾ (حدید: ۱)

"هر آن‌چه در آسمان‌ها و زمین است، خدای را تسبیح می‌کنند (و با
گرنش و پرستش، رضای او را می‌جویند) و خدا چیره‌ی کاردان است."
به ذکرش هرچه بینی در خروش است دلی داند در این معنی که گوش است
نه بلبل بر گلشن تسبیح خوانیست که هر خاری به تسبیحش زبان‌یست
(سعدی)

خلقت افلاک که به سبب وجود با عظمت پیامبر خانم ﷺ خلعت
هستی پوشیده‌اند و آن عزیز درگاه حق در کلام قدسی حضرت حق
چنین ستوده شده است:

لَوْلَاكَ لَمَا خَلَقْتُ الْأَفْلَاكَ "اگر تو ای محمد ﷺ نبودی جهان را نمی‌آفریدم".
تو را عزّ لولاکی تمکین بس است ثنای توطه و یسّ یسّ است
چه وصفت کند سعدی نانام علیک الصلوة ای نبی و السلام
حضرت ختمی مرتبت ﷺ با داشتن چنین جایگاه رفیعی، پیوسته مورد

خطاب پروردگار مهربانش بود که او باری تعالی را پرستش نماید و به ایشان فرمود:

﴿وَأَعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ﴾ (حجر: ۹۹)

"پروردگارت را عبادت کن تا به یقین دست یابی، یعنی تا زمان مرگ".
 اساساً هیچ پیامبری قبل از رسول اکرم ﷺ نبوده، مگر این که مورد خطاب الله قرار گرفته تا او را مورد پرستش قرار دهند، آن جا که خبر می دهد:

﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِيَ إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ﴾ (انبیاء: ۲۵)

"هیچ پیامبری را قبل از تو نفرستادیم مگر به او وحی می کردیم که معبودی جز من نیست، پس مرا پرستید".

بنابراین با کمی تأمل به این نتیجه می رسیم که خداوند هدف از بعثت انبیای عظام و فرستادن آنها به سوی بندگانش را بر دعوت به یکتاپرستی و اطاعت اوامر و اجرای فرامینش استوار نموده و از زبان پیامبر خود شعیب علیهما السلام چنین ارشاد فرموده:

﴿يَقُولُوا عِبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ عَیْرَةٍ﴾ (اعراف: ۵۹)

"ای مردم، خدا را عبادت کنید، معبودی جز او نیست".

درواقع خداوند از ازل مقدر کرده است که در هستی جز خداوند عبادت نشود، چرا که در هستی جز او نیست و مفهوم این مطلب را در قرآن مجیدش چنین به ثبت رسانده:

﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ﴾ (اسراء: ۲۳)

"ای انسان پروردگارت فرمان داده است که جز او را پرستید".

در اسلام برای مسلمانان آدابی از طرف پروردگار وضع و از آنها خواسته شده که خود را به آن اوامر آراسته گردانند. بزرگان ادب همیشه از درگاه الهی این چنین اعلام نیاز می کردند: (اللَّهُمَّ زَيِّنَا بِمُتَابَعَةِ الشَّرْعِ وَ أَحْكَامِ الْحَقِّ) "خداوند! توفیق تبعیت کردن از شرع انور و احکام حق را

به ما عنایت فرما".

مرحوم سنایی غزنوی هم دردمندانه مسلمانان را ندا می‌زند:

مسلمانان مسلمانان مسلمانان مسلمانان

از این آیین بی‌دینان پشیمانی پشیمانی

اصولاً پذیرش ندای الله سبحانه و تعالی و دعوت رسول اکرم ﷺ موجب حیات ابدی و زندگی جاوید می‌شود، که طبق رهنمودی خالق مهربان از گرویدگان درگاهش خواسته اگر خواهان زندگی جاوید هستید، یک راه بیشتر وجود ندارد و آن‌هم در گروه پذیرش دعوت الله و پیامبرش می‌باشد:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْمِعُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ﴾ (انفال: ۴)

"ای مؤمنان! فرمان خدا را بپذیرید، و دستور پیغمبر او را قبول کنید هنگامی که شما را به چیزی دعوت کند که به شما زندگی (مادی و معنوی و دنیوی و اخروی) بخشد".

یکی از دعوت‌های پروردگار متعال از اُمت اسلام اقامه‌ی نماز فرض جمعه است که هفته‌ای یک‌بار آن‌هم در روز جمعه و هنگام ظهر در مسجد برپا شود، و این‌گونه بندگان مؤمنش را مورد خطاب قرار می‌دهد:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ﴾ (جمعه: ۹)

"ای مؤمنان! هنگامی که روز آدینه برای نماز جمعه اذان گفته شد، به‌سوی ذکر و عبادت خدا بشتابید و دادوستد را رها کنید، این (چیزی است که بدان دستور داده می‌شوید) برای شما بهتر و سودمندتر است اگر متوجه باشید".

تعدادی از جوانان مؤمن به این‌جانب مراجعه و از فلسفه‌ی نماز جمعه سؤال نموده و خواهان آگاهی بیشتری درخصوص این فریضه‌ی الهی شدند، لذا با اتکاء به خداوند ودود برآن شدم اطلاعات جامعی درباره‌ی فلسفه و

اهمیت این کنگره‌ی هفتگی مسلمانان از منظر قرآن و پیامبر مکرم اسلام ﷺ گردآوری کنم و ان شاء الله در قالب یک کتابچه تدوین و در اختیار مؤمنین قرار دهم. تا آنها را از مراجعه به کتب مفصل و قطور در این راستا بی‌نیاز سازم و جوابی باشد بر سؤال‌های مطرح شده‌ی آن عزیزان و ضمناً برای این‌که تمامی افشار مسلمان بتوانند از این مجموعه بهره‌مند شوند سعی کردم مطالب را با زبانی ساده و روان به رشته‌ی تحریر درآورم.

پیشاپیش از دانشمندان صاحب‌دل تقاضای اغماض بر نواقصش را دارم زیرا ادب آموخته‌ی عرفان حقیقی جلال‌الدین بلخی ما را چنین سفارش کرده که در مقابل دانایان باید کمتر گفت و بیشتر شنید.

أَنْصِتُوا رَا غُوشْ كُنْ، خَامُوشْ بَاشْ چون زبان حق نگشتی گوش باش
وَر بَگویی شَکَر، اِمْتَسَارْ گُو با شهنشاهان تو مسکین وار گُو
کتابچه‌ی حاضر را تقدیم می‌کنم به همه‌ی پیروان رسول مکرم اسلام ﷺ که وجود ذی‌جودش آنی از اجرای فرامین الهی غافل نبود ولی با سوزی جانگاہ در درگاه خداوند بی‌نیاز اظهار می‌داشت: مَا عَبَدْنَاكَ حَقَّ عِبَادَتِكَ وَ مَا عَرَفْنَاكَ حَقَّ مَعْرِفَتِكَ. در پایان از خداوند دستگیر نیازمندم اخلاص در عمل، عملی که موجب طلب‌کاری از او باری تعالی و فخر بر بندگانش نباشد، به ما اوزانی فرماید که این‌گونه پیامبر خاتم ﷺ را ارشاد فرمود:

﴿ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حَقَّاهُ ﴾ (بینه: ۵)

"در حالی که جز این بدیشان دستور داده نشده است که مخلصانه و حق‌گرایانه خدای را پرستید و تنها شریعت او را آیین (خود) بدانید."

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.